

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VI. Argumenta contendentia Charitatem patriæ superare in
intensione Charitatem viæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO SEXTA.

Argumenta contententia Charitatem patriæ superare in intensione Charitatem viæ.

beati, actus etiam Charitatis habere poterit actibus Charitatis illius beati intensiores. Ex quibus constat, non subsistere quod ait Caietanus citatus, minimam scilicet Charitatem patriæ includere omnem perfectionem Charitatis, quam quis habet in viâ; jam enim ostendimus non semper includere omnem intensiorem Charitatis viæ, intensio autem est aliqua perfectio.

VII. *Sanctus in celo non habet habitum Charitatis intensiorem eo quem habuit in viâ.*
 Secunda conclusio: Si sermo sit de eodem subiecto, probabilis mihi videtur, habitum Charitatis, quem beatus habet in patria, non excedere intensiorem habitum, quem habuit in viâ. In aliâ tamen perfectione, tam habitus, quam actus, etiam minus intensi in beatis excedunt habitus & actus, etiam intensissimos viatoris: est contra auctores num. 2. citatos.

VIII. *Offenditur non esse intensiorem habitum Charitatis eiusdem iustitiam patriæ, quam fuit in viâ.*
 Ratio primæ partis est, nullum enim est fundamentum, ut postea ostendatur, quare gratia omnibus, quæ bonis actibus hic elicitis, vel quæ Sacramentorum susceptioni debetur, non statim conferatur, sed ad ingressum patriæ differatur, nullâ autem ratione dicendum gloriam in patria esse in quoquam maiorem gratiâ, cum gratia, ut docent passim Theologi, sit radix gloriæ, & hæc ipsi in gradibus respondeat. Multo verò minus est probabile, gradus aliquos gratiæ aut gloriæ initio beatitudinis cuiquam merè gratis conferri, tunc enim post hanc vitam non reciperemus prout gesimus, contra illud Apostoli 2. ad Corinthios, cap. 5. vers. 10. *Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis prout gessit, sive bonum, sive malum.* Secundum verò hunc dicendi modum, non prout gesimus, sed sine comparatione plus quam gesimus, reciperemus. Quoad actus quidem Charitatis, remissiores plerumque sunt in viâ, quam in patria, nil tamen obstat, ut ostensum est, quo minus in viâ per habitum Charitatis eliciatur actus aliquis æquè intensus, atque est ullos actus Charitatis in patria. Hanc proinde sententiam tenet Suarez de Reviviscentiâ meritorum, Disp. 2. Sect. 3. num. 50. & Tomo 4. in 3. partem, Disp. 47. Sect. 2. n. 5. Malderus 2. 2. quæst. 24. artic. 2. Tannerus quoad habitum, hic, Disp. 2. quæst. 2. dub. 3. Coninck, & alii.

Non dantur liberaliter initio beatitudinis gradus aliqui gratiæ & gloriæ.

IX. *Qua ratione Charitas in patria sit perfectior Charitate viæ.*
 Secunda conclusionis pars, quod scilicet, quamvis habitus Charitatis in viâ & in patria sint in intensione æquales, in aliâ tamen perfectione Charitas patriæ excedat Charitatem viæ, præter dicta probatur; Charitas namque in patria est firma, constans, perpetua, necessaria & indefectibilis, & omnis, etiam minimæ maculæ perfectissimè expers ratione status beatifici, qui, ut est honorum omnium complexio, ita & malorum exclusio. Deinde in viâ ratione tentationum, aliarumque identidem occurrentium molestiarum, retardatur homo ab amore Dei eliciendo, & non nisi ægrè interdum hunc actum elicit: at verò in patria nihil est quod eum hac in parte retardet, sed omni ablato impedimento, in Deum toto affectu voluntas rapitur, æternumque rapitur, nullam unquam, vel intermissiorem habitura, vel remissionem. Nec parum ad Charitatis in patria commendationem facit, quod multo perfectius rationem amicitiae sortiatur, quam in viâ, ob perfectissimam scilicet conjunctionem cum Deo, bonorumque communicationem: propter quæ Scriptura & Patres Charitatem viæ pueritiæ comparant, Charitatem verò patriæ ætati virili.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

OBJICIES primò: Christus Matthæi II. cum dixisset: *Inter natos mulierum non superavit major Ioanne Baptista, statim subiungit: Qui autem minor est in regno celorum, maior est illo.* Confirmatur: Scriptura siquidem, ut proximè diximus, Charitatem patriæ ætati virili comparat, Charitatem autem viæ pueritiæ: hinc Apostolus 1. ad Corinthios 13. sic habet: *Cum essem parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus; quando autem factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli.* Quo loco etiam alia habet, quibus Charitatem patriæ longè præferendam censet Charitati viæ. Deinde sacræ litoræ Charitatem viæ conferunt cum aurorâ, Charitatem verò patriæ cum meridie, seu luce claræ diei, ergo hæc Charitas est illâ in intensione multò perfectior.

Ad argumentum respondetur; non aliud eo loco velle Christum, quam minimum Sanctum in celo, seu beatum esse D. Joanne Baptistâ majorem, tum ob perfectiorem Dei notitiam, rerumque aliarum cognitionem, quam clara illa & beatifica visio confert, quæ haud dubio præstantior longè est omni cognitione, quæ in hoc mundo habetur, tum ob gratiam & Charitatem, non quoad intensiorem, quoad hanc enim, ut ostensum est, gratia & Charitas iusti alicujus in hac vitâ sæpè excedit Charitatem multorum in patria, sed ob firmitatem, constantiam, indefectibilitatem, & alia, quæ Sectione præcedente, num. 9. sunt posita.

Ad confirmationem eodem modo respondetur, Charitatem scilicet viæ ideo comparari auroræ & pueritiæ, Charitatem verò patriæ claræ luci & ætati virili, non ob maiorem intensiorem gradualem, ut jam declaratum est, sed ob alias perfectiones, quæ Charitati in statu beatitudinis peculiariter competunt, & habentur loco proximè citato. Deinde Apostolus loco illo 1. ad Corinthios 13. solum agit de Scientiâ, quæ absque omni dubio præstantior multo erit in patria, quam sit illa, quam habemus in hac vitâ.

Objicies secundò: Actus voluntatis sequuntur actus intellectus, ergo quo perfectius Deus cognoscitur, eo perfectiores circa eum excitantur actus amoris; cum ergo per visionem beatam clarius longè representetur Deus, quam per ullam cognitionem viæ, perfectius etiam amabitur in patria, quam in viâ. Sed contra: hoc enim probaret, non intensiorem tantum, sed alterius etiam speciei esse Charitatem patriæ à Charitate viæ, quod tamen falsum esse ostendimus supra, Sectione quartâ; diversa siquidem cognitio sola non variat speciem actus amoris, cum, ut ibidem diximus, sit solum diversa objecti applicatio. Contra secundò, hinc namque sequeretur Charitatem minimi Beati esse intensiorem Charitate, quam ipsa Beatissima Virgo in hac vitâ habuit, quod tamen nec ipsi auctores contrariæ sententiæ affirmant. Dico itaque tantum probare hoc argumentum, Charitatem in patria esse perfectiorem Charitate in via perfectione extrinsecâ & accidentariâ, firmitatis, constantiæ,

I. *Obj. Sacras Literas docere Charitatem patriæ esse semper intensiorem Charitate viæ.*

II. *Quo sensu minimus in celo major tunc fuerit S. Ioanne Baptista.*

III. *Cur Charitas patriæ comparatur ætati virili, Charitas autem viæ pueritiæ.*

IV. *Clarior cognitio Dei in patria arguit perfectiorem Dei amorem, non intensiorem.*

V. *Sola diversitas cognitio non variat speciem amoris in viâ & in patria.*

Tom. II.

constantia, indefectibilitatis, &c. juxta jam superius dicta, non tamen perfectione intrinseca, seu intensiva.

V.

Docet S. Thomas Charitatem patriam superare Charitatem via in perfectione tantum extrinsecam.

Hæc solutio confirmatur ex S. Thoma, qui hic, quæst. 24. art. 7. ad tertium, ubi objectioni factæ quod si Charitas in viâ augeri possit in infinitum, sequatur posse eam adæquare Charitatem patriæ, cum hæc non sit infinita, finitum autem per continuum augmentum per partes æquales pertingere potest ad quantitatem alterius finiti, etsi maximus sit in quantitate excessus; negat se qui posse Charitatem viæ, quantumcunque augeatur, æquare Charitatem patriæ. Ad probationem ait, *Rationem illam procedere in his, quæ habent quantitatem ejusdem rationis; non autem de his, quæ habent diversam, rationem quantitatis: sicut linea, quantumcunque crescat, non attingit quantitatem superficiæ.* Ex quibus constat, juxta S. Doctorem, quantumvis augeatur Charitas viæ, & in gradibus intensiõnis exæquet, imò superet Charitatem patriæ, nunquam tamen æquare in perfectione Charitatem patriæ; ergo de aliâ perfectione loquitur, quam intensivâ, nempe extrinsecâ illâ, quam hætenus declaravimus. Et per hæc solvuntur varia quæ in contrarium ex S. Thoma à Lorca contra doctrinam à nobis stabilitam opponuntur.

VI.

Quo sensu docet S. Augustinus minimum inter beatos Angelos majorem esse quolibet iusto in hac viâ.

Objicitur tertio S. Augustinus libro secundo contra adversarium Legis & Proph. ubi de beatis Angelis loquens, sic habet: *Quilibet in eis minor, major est utique quolibet Sancto & iusto portante corpus, quod corrumpitur, & aggravat animam.* His similia habet libro de perfectione justitiæ, & ratiocinatione 17. & in Enchirid. cap. 121. idemque tradit aliis locis. Respondetur S. Augustinum locis citatis excessum Charitatis patriæ supra Charitatem viæ non in intensiõne statuere, sed quod in patriâ seclusis omnibus impedimentis toto mentis affectu beatus in Deum feratur, nihilque sit quod hunc ejus in Deum amorem dividat, cumve distrahat, efficiatque ut non integrè Deum amet, ut isthic contingit, ubi, quæ hujus vite est miseria, multa identidem occurrunt, quæ hominem ad se rapiunt, & in causâ sunt quo minus toto animo Deum diligat, eique firmiter adhæreat: unde de actu amoris loquitur S. Augustinus, magis quam de habitu: & libro de perfectione just. ratiocinat. 17. docet nos in cælo amatores Deum ex totâ mente, & affectu, quantumvis in hac vitâ eâ integritate & puritate id præstare non possimus. Nam, inquit, *cum est adhuc aliquid concupiscentiæ, quod vel continendo frenetur, non omnimodè ex totâ animâ diligitur Deus.* In Enchirid. etiam, loco supra citato, hæc de re loquens: *Ibi, inquit, quis explicet, quanta Charitas erit, ubi cupiditas, quam vel coercendo superet, nulla erit: quando summa sanitas erit, quando contentio mortis nulla erit.* En ut S. Doctõr excellentiam & magnitudinem Charitatis patriæ præ Charitate viæ, non in intensiõne statuit, sed in eo quod firmiter, constanter, & indefectibiliter quis Deo per affectum inhæreat, nullumque sit impedimentum,

Quare non in hac vitâ, sed in cælo tantum, Deum ex totâ animâ diligere possimus.

S. Augustinus majorem charitatis in cælo perfectionem non statuit in majore intensiõne.

quo minus cum perfectè semper diligit.

Concludo itaque, habitum Charitatis in quibusdam viatoribus intensiorem subinde esse habitum Charitatis multorum comprehensorum, seu eorum qui in cælo visione Dei, æternæque beatitudine fruuntur. Quoad idem verò subjectum sine fundamento diceretur intensiorem esse habitum Charitatis in aliquo beato, quam is habuit in hac vitâ. Hæc jam in præcedentibus Sectionibus sunt fusè probata. Quoad actus verò Charitatis, quamvis, ut dixi, intensiores plerumque sint in patriâ quam in viâ, nil tamen obstat, quo minus Sanctus aliquis in hac vitâ intensiores amoris Dei actus eliciat, quam multi beati, quod de Virgine, dum adhuc in hac vitâ degeret, negari nullo modo debet, quæ non est dubium, quindum in terrâ moraretur, actus Charitatis longè intensissimos elicerit.

Quivis tamen actus beati, quamvis in intensiõne inferior actu alicujus viatoris, appetitiivè tamen est illo longè perfectior. Hoc in primis probatur ex iis conditionibus firmitatis, indefectibilitatis, &c. quæ supra non semel sunt recensitæ. Deinde, cum clariùs per visionem beatificam absque omni comparatione divinam bonitatem, infinitasque ejus perfectiones cognoscat, magis eas æstimat, & rebus omnibus creatis perfectiùs præfert, iisque constantiùs adhæret, unde & Deum appetitiivè magis diligit, omniâque bona creata præ eo perfectissimè contemnit.

Quod si objicias, homines etiam in hac vitâ, Deum diligere appetitiivè super omnia, ergo non potest beatus cum appetitiivè magis diligere, cum perfectiùs amare Deum nullus possit, quam super omnia. Respondetur, etsi quisquis perfectè Deum amat, eum amet super omnia, magna tamen est differentia inter amorem Dei super omnia, qui solum fundatur in cognitione Dei obscurâ & abstractivâ, & amorem, qui oritur ex clarâ & intuitivâ divinarum perfectionum visione: unde videmus homines, etiam sanctissimos, interdum in hac vitâ post amorem Dei super omnia eum relinquere, & alia omnia amplecti, illique res peccando præferre, ut in primo parente contigit, qui cognitionem Dei, quæ in hoc mundo concedi hominibus solet, habuit perfectissimam, & amorem ei respondentem.

Dices cum Durando in 1. Distinct. 17. q. 9. ad primum, non repugnare ut detur in aliquo viatore Charitas tanta, cum confirmatione in gratiâ, præservatione à peccato, & aliis perfectionibus conjuncta, ut censerî possit æqualis æstimationis cum Charitate in patriâ: quod si ita sit, inquit Suarez hic, Disp. 3. Sect. 4. num. 7. planè ita existimandum est de Charitate Virginis Matris, quam in hac vitâ habuit. Veriùs tamen videtur amorem Dei in patriâ esse appetitiivè perfectiorem ullo amore in viâ, ex conjunctione scilicet cum visione beatificâ, unde summum haurit pretium & æstimabilitatem.

VII. *Conclusio hujus difficultatis circa majorem perfectionem in habitu, tum actus Charitatis in patriâ, quam in viâ.*

VIII. *Quivis actus amoris Dei in beato est appetitiivè perfectior, imò actu amoris Dei in viatore.*

IX. *Inter appetitiivum amorem Dei super omnia magna est differentia.*

X. *Hominet etiam sanctissimi amorem Dei in hac vitâ inordinatum amittunt.*

XI. *Quid de Charitate via censendum cum aliis perfectionibus quibusdam conjunctionibus conjuncta.*